

Skyddade boenden – Idéburna organisationers betydelse

Linda Arnell, Martina Vikander, Susanne Strand

Linda Arnell, PhD, lektor i socialt arbete, Umeå universitet, Umeå.

E-post: linda.arnell@umu.se

Martina Vikander, doktorand i socialt arbete, Örebro universitet, Örebro.

E-post: martina.vikander@oru.se

Susanne Strand, professor i kriminologi, Örebro universitet, Örebro.

E-post: susanne.strand@oru.se

När personer som är utsatta för våld i nära relation lämnar förövaren kan skyddade boenden erbjuda en fristad. Dessa boenden har dock olika förutsättningar att möta utsatta vuxnas och barns behov av skydd och stöd. I denna artikel beskriver vi olika utmaningar som skyddade boenden står inför idag och diskuterar de idéburna organisationernas betydelse. Detta görs med utgångspunkt i Nancy Frasers teorier om social rättvisa och socialt skydd. Artikelnen visar att den kunskap som finns inom idéburna organisationer är betydelsefull oavsett om skyddade boenden drivs av idéburna organisationer, kommuner eller vinstdrivande aktörer. Dessutom behöver finansieringen säkras för att samtliga skyddade boenden ska ha förutsättningar för att kunna möta de utsattas behov.

When individuals exposed to domestic violence leave their perpetrators, domestic violence shelters can offer refuge. However, these shelters have varying capacities to meet exposed adults' and children's needs for protection and support. In this article, we describe various challenges that domestic violence shelters are facing today and discuss the importance of non-profit organizations based on Nancy Fraser's theories of social justice and social protection. The article shows that the knowledge within the non-profit organizations is of importance regardless of whether shelters are run by non-profit organizations, municipalities, or private companies. Moreover, funding needs to be secured to ensure that all shelters have the preconditions to meet the needs of victims.

Inledning

I Sverige har skyddade boenden sin grund i idéburna organisationers verksamhet, mer precis kvinnorörelsens arbete under 1970-talet. Alla Kvinnors Hus i Stockholm och Kvinnohuset i Göteborg startade 1978 (NCK, 2023). De bildades som en reaktion på mäns våld mot kvinnor och den brist på skydd och stöd som staten erbjöd de utsatta. Kvinnohuset erbjöd en fysisk mötesplats och med tiden upprättades kvinnojourer, telefonjourer och tillfälliga boenden i syfte att stötta och hjälpa utsatta kvinnor och medföljande barn runt om i landet (Socialstyrelsen, u.å.). Än idag bygger deras arbete på idén att mäns våld mot kvinnor är ett samhällsproblem och de arbetar för ett jämställt samhälle fritt från våld.

Ungefär var fjärde kvinna i Sverige har någon gång utsatts för våld i en nära relation. Det grova våldet som leder till svåra fysiska skador utgörs till största del av mäns våld mot kvinnor (Brå, 2014). Även om våld i nära relation inte enbart drabbar kvinnor är det framför allt kvinnor som söker sig till skyddat boenden, ofta tillsammans med sina barn. De skyddade boendenas förutsättningar skiljer sig dock åt. De varierar exempelvis vad gäller storlek på boendet, boendeformer, tillgänglig personal och ekonomiska förutsättningar. Dessutom skiljer sig boendenas förutsättningar utifrån huruvida de drivs som idéburen organisation, kommunal verksamhet eller av vinstdrivande aktörer.

Skyddade boenden är inte en lagstadgad insats eller boendeform, men den 26 juni 2023 presenterade regeringen en lagrådsremiss om att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen (SFS 2001:453) och bli en ny boendeinsats. Förslaget förväntas träda i kraft den 1 mars 2024 och kommer innebära att många boenden behöver genomgå stora förändringar med flera utmaningar. Denna artikel sätter fokus på områdena: ekonomi, kvalitet, barns situation och uppbrottet från våld. Mot bakgrund av dessa fyra områden är syftet att diskutera idéburna organisationers betydelse för skyddade boenden, med utgångspunkt i Nancy Frasers teorier om social rättvisa och socialt skydd.

Teoretisk utgångspunkt

De idéburna organisationernas arbete mot mäns våld mot kvinnor och de utsattas tillgång till skydd och stöd kan förstås i ljuset av Frasers teorier om social rättvisa (1995) och socialt skydd (2020). Fraser (1995) beskriver att sociala orättvisor bygger på en politik där fördelningen av ekonomiska resurser och/eller kulturella normer och föreställningar missgynnar vissa grupper i samhället. Fraser belyser att kvinnor är en grupp som drabbas av båda dessa former av orättvisor och menar att det är resultatet av en politik som medfört dominansförhållanden där kvinnor utnyttjas, marginaliseras, utsätts för våld i nära relationer och berövas på ekonomiska resurser.

För att en förändring av detta system ska kunna ske behövs en transformativ politik som innefattar både omfördelning, erkännande och representation med en strävan efter grundläggande förändring. Insatserna ska syfta till att alla oavsett gruppstillhörighet ska få tillgång till exempelvis arbete, vård, skola etc. (Fraser, 1995). Social rättvisa och socialt skydd behöver även förstås både i relation till idén om en fri marknad och frågan om jämställdhet och frigörelse (från våld), eller med Frasers egna ord: ”we how aim to emancipate women from gender hierarchy need to become more aware that we operate on a terrain that is also populated by marketizing forces” (Fraser, 2020:327).

Skyddade boenden i Sverige idag

Idag är ansvaret att tillgodose skydd för våldsutsatta förlagt på kommunerna (SFS 2001:453; 2021:645) som i hög utsträckning anlitar idéburna organisationer och vinstdrivande aktörer som utförare av skyddade boenden. Enligt Socialstyrelsen (2020) finns det ungefär 280 skyddade boenden i Sverige och det bor cirka 6500 vuxna och 6200 barn på dessa boenden varje år. För 20 år sedan drevs 71 procent av de skyddade boendena av idéburna organisationer. Numera har den siffran sjunkit till 54 procent medan de skyddade boenden som bedrivs i vinstdrivande regi har ökat och numer utgör 37 procent av boendena (cirka 45 procent av de totala platserna) medan kommunerna själva bedriver en mindre andel skyddade boenden. De idéburna organisationerna som sedan lång tid tillbaka varit ensamma om att erbjuda skydd och stöd till våldsutsatta kvinnor och barn har de senaste decennierna därmed fått ökande konkurrens av vinstdrivande aktörer.

Ekonomiska förutsättningar

Det finns inte någon enhetlig styrning och finansiering av skyddade boenden utan boendena drivs på olika sätt och genom olika finansieringskällor. Ekonomin hos de idéburna organisationerna är särskilt osäker och känslig för konjunkturer. Detta påverkar exempelvis möjligheten att ta emot boende, att ha anställd personal och att ha bemanning på kvällar och helger (jmf. Theobald et al., 2021). Detta synliggörs bland annat genom att vinstdrivande och kommunala boenden har mer bemanning på kvällar och helger än vad de idéburna organisationerna har (Socialstyrelsen, 2020). Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR, 2022) beräknas skyddade boenden även fortsättningsvis stå inför ekonomiska svårigheter, trots förändringen som gör det till en boendeinsats.

Finansieringen av skyddade boenden kan därmed även i framtiden vara osäker och känslig för konjunkturer och besparingskrav. Det kan särskilt få en negativ påverkan på de små kvinnojourerna med liten omsättning och liten möjlighet

att lämna anbud vid större upphandlingar. Ekström och Hvenmark (2023) visar dessutom att kommunpolitiker är måna om att hålla budget vad gäller placering på skyddade boenden. Underskott ett år kan leda till besparingar nästkommande år, vilket innebär att stöd och skydd till utsatta riskerar att försämrats eller i värsta fall utebli om det inte ryms inom budget. De ekonomiska förutsättningarna varierar dessutom mellan geografiska platser i landet (kommuner) och påverkar möjligheten till skyddat boende. Forskning visar också att en stabil finansiering behövs för att inte riskera att de hjälpsökandes behov åsidosätts och stödet och skyddet fördelas ojämnt (se t.ex. Arnell & Thunberg 2023; Theobald et al., 2021).

Kvalitet på boenden

Det är socialnämndens ansvar att säkra att de skyddade boendena är av god kvalitet och kan erbjuda det stöd och skydd som motsvarar den utsattas behov (SOU 2017:112). Detta kan vara avgörande för att de utsatta sedan stannar kvar på boendet och inte går tillbaka till förövaren (Fisher & Stylianou, 2019). Trots betydelsen av kvalitet finns det ingen tillsyn av skyddade boenden utan kvalitetskraven anges i stället i Allmänna råd (AR; 7 kap. 2 § SOSFS 2014:4). Dessa råd handlar exempelvis om att kunna erbjuda insatser akut, på kort och lång sikt, och att hänsyn ska tas till den våldsutsattas individuella behov av skydd, stöd och hjälp. I Socialstyrelsens utvärdering (2016) uppgav de flesta skyddade boendena att de uppfyllde de kvalitetsindikatorer som finns. Ekström och Hvenmark (2023) visade dock att kvaliteten på skyddade boenden bedöms och tolkas olika bland kommunpolitiker och chefer inom socialförvaltningen.

Att boendet kan erbjuda en plats fri från våld värderas högt av utsatta (Jonker et al., 2014). Utöver det värderas även det emotionella och det juridiska stöd som erbjuds (Bowyer et al., 2015; Sullivan & Virden, 2017). Vad som uppskattas i utformningen av det emotionella stödet skiljer sig dock åt (jmf. Thunberg et al., 2022; Arroyo, 2017) medan metoder som kräver utbildad personal med rätt kompetens har visat mest effekt (Arroyo, 2017). För att boendena ska kunna erbjuda detta krävs tillgång till ekonomiska resurser och utbildad personal. Vad som utgör ett 'bra boende' och vilket skydd och stöd som behövs behöver således anpassas efter de skyddsökandes behov och situation samt risken för nytt våld (Belfrage & Strand, 2012).

Barns situation

Socialnämnden bär även ansvar för att erbjuda stöd och hjälp till barn som bevittnat eller varit utsatta för våld (5 kap. 11 § SoL, SFS 2001:453). Barn får dock ingen egen placering på skyddat boende utan anges som medföljande till den vuxna. Barn erkänns idag således inte som skyddsbehövande. Samtidigt ut-

trycks det att boendet bör vara lämpligt för barn oavsett ålder och kön samt att personalen bör ha kunskaper om barns behov (5 kap. 11 § SoL, SFS 2001:453). Att det formuleras som *bör* och inte *skall* gör det därmed möjligt för aktörerna att prioritera bort barns behov. De idéburna organisationerna har dock sedan länge uppmärksammat barnen och arbetat med denna målgrupp i samband med deras placering på skyddat boende. De har också kämpat för att barnen ska ges erkännande genom att driva sakfrågor som involverar att stärka dessa barns rättigheter (se t.ex. NCK, 2023; Unizon, 2023) och trots att de idéburna organisationerna har en mer begränsad och osäker ekonomi har de i högre utsträckning (86%) låtit sin personal delta i kompetensutveckling om barn som upplevt våld, jämfört med de kommunala (75%) respektive vinstdrivande (63%) aktörerna (Socialstyrelsen, 2020).

Barns säkerhet och att barn får stöd är ofta avgörande för mammor som söker sig till skyddat boende (Jonker et al., 2014). Det finns dock ett flertal utmaningar i arbetet med barn på skyddat boende. Barnen kommer ofta akut, utan att ha blivit informerade om vad som pågår och de har ofta tvingats lämna leksaker och andra tillhörigheter hemma. Deras mående tenderar att försämrans initialt eftersom de tvingas lämna skola, vänner och andra viktiga sociala relationer (Thunberg et al., 2022; Vass & Haj-Yahai, 2021). Dessutom riskerar barnen att utsättas för ytterligare stress i samband med uppbrottet (Øverlien et al., 2009). Detta är utmaningar som de skyddade boendena till stor del inte kan hantera själva utan kräver samverkan med andra aktörer som socialtjänst, skola och hälso- och sjukvård (Arnell & Thunberg, 2023).

Uppbrott från våld

Uppbrottet från en våldsam relation sker många gånger akut och kan bli en risk i sig eftersom våldet tenderar att eskalera i samband med en separation (Kropp et al., 2010). Många våldsutsatta undviker också att söka hjälp från socialtjänsten, exempelvis av rädsla för att inte bli erkända som brottsoffer utan snarare skuldbelagda för männens våld och barnens utsatthet och därigenom riskera att barnen omhändertas av socialtjänsten i stället för att erbjudas gemensamt skydd tillsammans med barnet (jmf. Ewald, 2021; Hauge & Kiamanesh, 2020).

På senare tid har det riktats alltmer uppmärksamhet åt extra sårbara grupper som antingen löper en ökad risk att utsättas för våld i nära relation eller har svårare att söka och få tillgång till skydd och stöd (Moser Hällen, 2021; Macassa et al., 2023). Dessa grupper utgörs exempelvis av våldsutsatta personer med missbruk, husdjur, psykiska eller fysiska funktionsnedsättningar eller våldsutsatta män och HBTQI+ personer. Att dessa grupper kan ha svårare att få tillgång till skyddat boende kan förklaras genom de idéburna organisationernas fokus på mäns våld mot kvinnor och begränsad tillgång till friliggande lägenheter för

personer som inte anses kunna bo i det kollektiva boendet. Till sist är det viktigt att belysa att det dessutom behövs förebyggande och behandlande arbete med förövarna för att förhindra att våldet fortsätter. På så vis kan vuxna och barn skyddas från att utsättas för våld utan att de behöver fly från sina hem (jmf. Diemer et al., 2017), vilket i förlängningen också kan innebära att fler får leva sina liv fria från våld.

Diskussion

Skyddade boenden har sitt ursprung i idéburna organisationer men idag är det en välfärdstjänst i förändring. Skyddat boende bedrivs i allt högre utsträckning av vinstdrivande privata aktörer än de gjorde för tjugo år sedan då de flesta drevs av idéburna organisationer. Vilken betydelse kan då de idéburna organisationerna sägas ha i denna tid av förändring?

Det första som kan lyftas fram är vikten av att ta vara på den kunskap som finns inom de kvinnojourer som lade grunden till arbetet med mäns våld mot kvinnor och skyddade boenden. Utifrån Frasers (1995; 2020) teorier, handlar det mer specifikt om att den emancipatoriska grund som kvinnojourerna arbetar utifrån kan förstås som en viktig del för socialt skydd och rättvisa. Att arbeta för emancipation innebär att arbeta för att alla ska kunna vara delaktiga fullt ut i det sociala livet och inte utsättas för olika dominansförhållanden, genom att exempelvis utnyttjas, marginaliseras och utsätts för våld i nära relation (Fraser, 2020). Fraser (2020) menar även att emancipation är en viktig del i arbetet för att främja det sociala skyddet, eller med andra ord att inte låta skyddade boenden bäddas in i en vinstdrivande marknadsstruktur som gagnar rådande ojämlika livsvillkor, innefattande exempelvis ojämn fördelning av makt och ekonomiska resurser.

Emancipation och strävan efter jämställdhet och ett samhälle fritt från våld behöver därmed vara i fokus även vid en marknadsanpassning av skyddat boende för att inte gagna ojämlika ekonomiska förhållanden som missgynnar vissa grupper. Det handlar utifrån Frasers (2020) teorier om att vi inte kan arbeta med socialt skydd och rättvisa inom ramen för en marknad utan att även arbeta emancipatoriskt. Om arbetet med skyddat boende inte bygger på en strävan om att nå ett jämställt samhälle fritt från våld finns det alltså en risk att fastna i de ojämlika strukturer som råder. Detta oavsett om det skyddade boendet är en kommunal, idéburen eller vinstdrivande verksamhet. Vilka aktörer det är som driver verksamheten och har ansvar för att tillhandahålla skydd och stöd för våldsutsatta är nödvändigtvis inte problematiskt i sig (jmf. Fraser, 1995; 2020). Det viktiga är att stödet är jämlikt, oavsett geografisk plats, organisatorisk verksamhetsform och våldsutsattas demografi eller sårbarheter. Tillgång till skydd och stöd, i form av exempelvis stödsamtal, behandling, och juridisk rådgivning,

ska heller inte vara avhängig ekonomiska förutsättningar. För att nå detta behöver arbetet, mot bakgrund av Frasers teorier (1995; 2020), vara grundat i strävan efter emancipation och att alla former av våld ska upphöra, likt den värdegrund de idéburna verksamheternas arbete bygger på.

De idéburna skyddade boendena kan även nå kvinnor och barn i extremt utsatta situationer som behöver fly akut och som kanske inte vågar vända sig till myndigheterna för hjälp. Det är därmed viktigt att det fortsättningsvis kommer vara möjligt för våldsutsatta och deras barn att kunna fly till skyddat boende utan att först behöva genomgå en utredning eller ansöka om plats på ett boende (jmf. Ewald, 2021). De idéburna organisationerna är dessutom fortfarande en drivande aktör som arbetar för social rättvisa. De driver sakfrågor som särskilt berör våldsutsatta kvinnor och barn, exempelvis i arbetet med att skapa en bostadsmarknad som gör att kvinnor inte behöver välja mellan att stanna i en våldsam relation eller riskera hemlöshet. De arbetar även för att barns rättighet att skyddas från våld ska väga tyngre än våldsutövarens krav på umgänge.

I samband med de förändringar som planeras inom en snar framtid, där skyddat boende föreslås bli en boendeinsats för såväl vuxna som barn, är det ytterligare aspekter som kan vara viktiga att diskutera. Det är exempelvis viktigt att det finns skyddade boenden som kan ta emot våldsutsatta och deras barn oavsett kön, sexualitet, ålder, missbruk eller funktionshinder (jmf. Moser Hällén, 2021; Macassa et al., 2023). För att öka dessa individers möjlighet att lämna en våldsam relation och få tillgång till skydd behövs det därför flera olika aktörer, ekonomiska resurser och kompetens hos personalen. Olika verksamheter, oavsett om de drivs som idéburen, kommunal eller vinstdrivande verksamhet, kan således bidra till en mångfald av alternativ för kommunerna i upphandlingen av välfärdstjänster. För att se till de utsattas olika behov behöver de ekonomiska förutsättningarna säkras, oavsett exempelvis geografisk plats, storlek eller organisationsform på boendet. Fraser (1995) talar om en transformering av en orättvis fördelning av ekonomiska resurser, eller med andra ord, genom omfördelning av ekonomiska resurser är det möjligt att minska sociala orättvisor och samtidigt främja en ökad förståelse (solidaritet) och erkännandet av utsatta grupper. Enligt Fraser (1995) kan en transformativ politik, som innefattar både omfördelning av resurser, erkännande och representation, öka möjligheten att våldsutsatta får tillgång till skyddat boende.

Forskning visar också att det är viktigt för våldsutsatta att boendena är av god kvalitet, vilket innebär tillgång till exempelvis stöd från utbildad och specialiserad personal. Det är även av vikt att barn får stöd och är i säkerhet från våld. Att se till barns våldsutsatthet och behov av stöd kan med stöd i Frasers (2020) teori förstås som ett erkännande av barn som grupp. Det är också viktigt att se till olika barns behov och situation samt att säkerställa att de är tillsammans med

sin trygghetsperson och inte lämnas kvar i våldet (Arnell & Thunberg, 2023). De idéburna organisationerna driver just sådana sakfrågor, exempelvis att barn inte ska tvingas och förpliktigas att träffa en våldsutövande pappa de är rädda för. För att säkra barns och deras mammors rätt att leva sina liv fritt från våld behöver deras rättigheter väga tyngre än våldsutövarens rätt till sina barn (Eriksson, 2010).

Summering

Skyddat boende befinner sig idag inom en ekonomisk marknad där boendena är en tjänst som upphandlas av kommuner och som i förlängningen kan skapa ekonomiska vinster för vinstdrivande aktörer. I samband med de förändringar som planeras är det viktigt att säkra de ekonomiska förutsättningarna och kvaliteten på skyddade boenden, oavsett boendenas organisatoriska form. Det är därmed av stor vikt att ta vara på de idéburna organisationernas kunskap från både deras historiska och nutida arbetet för jämställdhet och ett samhälle fritt från våld. Att arbeta emancipatoriskt och fördela resurser i syfte att nå social rättvisa, skydd och erkännande för sårbara grupper är av stor betydelse för att komma till rätta med det samhällsproblem som våld i nära relation är (jmf. Fraser, 1995). De idéburna organisationernas värdegrund som bygger på ett jämställt samhälle fritt från våld och erfarenhetsbaserad kunskap inhämtad från att bedrivit skyddat boende i över 50 år är därmed av betydelse för att nå social rättvisa och skydd för våldsutsatta vuxna och barn. Samtidigt är det viktigt att påminna om vikten av arbetet med att förebygga och hantera problemet. Att ”plåstra om såren” eller isolera våldsutsatta på skyddat boende är inte lösningen på problemet – våldet – för så länge det finns personer som utövar våld behöver det finnas stöd och skydd för de utsatta och deras barn.

Referenser

- Arnell, L., & Thunberg, S., (2023). Young children’s lives at domestic violence shelters: mother’s perspectives on their children’s experiences. *Child and Adolescent Social Work Journal*. DOI : 10.1007/s10560-023-00948-7.
- Arroyo, K., Lundahl, B., Butters, R., Vanderloo, M., & Wood, D. S. (2017). Short-Term Interventions for Survivors of Intimate Partner Violence: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Trauma, Violence & Abuse*, 18(2), 155–171. <https://doi.org/10.1177/1524838015602736>
- Belfrage, H., & Strand, S. (2012). Measuring the Outcome of Structured Spousal Violence Risk Assessments using the B-SAFER: Risk in Relation to Recidivism and Intervention. *Behavioral Sciences and the Law* 30(4), 420–430. DOI:10.1002/bsl.2019
- Bowyer, L., Swanston, J., & Vetere, A. (2015). ‘Eventually you just get used to it’: An interpretative phenomenological analysis of 10–16 year-old girls’ experiences of the transition into temporary accommodation after exposure to domestic violence perpetrated by men against their mothers. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 20(2), 304–323. <https://doi.org/10.1177/1359104513508963>

tema

- Brå, Brottsförebyggande rådet (2014). *Brott i nära relationer – en nationell kartläggning*. Brå-rapport 2014:18. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Diemer, K., Humphreys, C., & Crinall, K. (2017). Safe at home?: Housing decisions for women leaving family violence. *The Australian Journal of Social Issues*, 52(1), 32–47. <https://doi.org/10.1002/ajs4.5>
- Ekström, V. & Hvenmark, J. (2022). Ett pris man får betala? Om kvalitet i socialtjänstens arbete med skyddat boende. *Sociologisk Forskning*, 59(4), 447–471. <https://doi.org/10.37062/sf.59.24131>
- Eriksson, M. (2010). *Stöd till barn som upplevt våld. Utvecklingen på fältet 2006–2010*. Uppsala: Uppsala universitet.
- Fisher, E.M. & Stylianou, A. M. (2019). To Stay or to Leave: Factors Influencing Victims' Decisions to Stay or Leave a Domestic Violence Emergency Shelter. *Journal of Interpersonal Violence*, 34(4), 785–811. <https://doi.org/10.1177/0886260516645816>
- Fraser, N. (2020). *Fortunes of Feminism: From State-Managed Capitalism to Neoliberal Crisis*. London /New York: Verso.
- Fraser, N. (1995). From redistribution to recognition? Dilemmas of justice in a “Post-Socialist” age. *New Left Review*, 212(212), 68–93.
- Hauge, M.-I., & Kiamanesh, P. (2020). Mothering and everyday life during and in the aftermath of domestic violence among women with immigrant backgrounds in Norway. *Child & Family Social Work*, 25(S1), 37–44. <https://doi.org/10.1111/cfs.12710>
- Jonker, I. E., Jansen, C. C., Christians, M. G., & Wolf, J. R. L. (2014). Appropriate care for shelter-based abused women: concept mapping with Dutch clients and professionals. *Violence Against Women*, 20(4), 465–480. <https://doi.org/10.1177/1077801214528580>
- Kropp, P. R., Hart, S. D., & Belfrage, H. (2010). *Brief spousal assault form for the evaluation of risk (B-SAFER, 2nd ed.)*. User manual. Vancouver: Proactive Resolutions.
- Macassa, G., Wijk, K., Rashid, M., Hiswåls, A.-S., Daga, C., & Soares, J. (2023). Interpersonal Violence Is Associated with Self-Reported Stress, Anxiety and Depression among Men in East-Central Sweden: Results of a Population-Based Survey. *Medicina*, 59(2), 235. <https://doi.org/10.3390/medicina59020235>
- Moser Hällén, L. (2021). *Intersektionella perspektiv på våld i nära relationer* (Första upplagan). Stockholm: Liber.
- NCK, Nationellt centrum för kvinnofrid (2023). *Kvinnojourernas verksamhet*. Hämtad 2023-04-29. www.nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/kommundernas-kvinnofridsarbete/kvinnojourernas-verksamhet/
- SFS 2001:453. *Socialtjänstlagen*. Stockholm: Socialdepartementet.
- SFS 2021:645. *Lag om ändring i Socialtjänstlagen* (2001:453).
- SKR, Sveriges kommuner och regioner (2022). SKR:s yttrande Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende. Stockholm: Socialdepartementet.
- Socialstyrelsen (2020). *Kartläggning av skyddade boenden i Sverige*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen (2016). *Kvalitet i skyddade boenden – en enkätundersökning 2016*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Socialstyrelsen (u.å.). *Skyddat boende – en jämförelse med Danmark och Sverige*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- SOSFS 2014:4. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer*. Stockholm: Socialstyrelsen.

- Sullivan, C.M. & T. Virden (2017). "An eight state study on the relationships among domestic violence shelter services and residents' self-efficacy and hopefulness", *Journal of Family Violence* 32(8), 741–750. <https://doi.org/10.1007/s10896-017-9930-7>
- Theobald, J., Watson, J., Murray, S., & Bullen, J. (2021). Women's refuges and critical social work: Opportunities and challenges in advancing social justice. *The British Journal of Social Work*, 51(1), 3–20. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcaa213>
- Thunberg, S., Vikander, M., & Arnell, L. (2022). Children's Rights and Their Life Situation in Domestic Violence Shelters-An Integrative Review. *Child & Adolescent Social Work Journal*. <https://doi.org/10.1007/s10560-022-00900-1>
- Unizon (2023). Barn som opplever våld. Hämtad 2023-10-09. <https://www.unizonjourer.se/vara-sakfragor/barn-som-upplever-vald/>
- Vass, & Haj-Yahia, M. M. (2021). "Pay Attention to Me": Children's Subjective Perceptions of the Process of Leaving Home With Their Mothers to Shelters for Battered Women. *Violence Against Women*, 27(3-4), 295–319. <https://doi.org/10.1177/1077801219890421>
- Øverlien, C., Jacobsen, M., & Evang, A. (2009). *Barns erfaringer fra livet på krisenter. En landsomfattende studie om flukten, opp- holdet og forestillinger om fremtiden. Rapport nr 2/2009*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS).